

Betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5)

Svar inlämnat före 21 juni till Kulturdepartementet, 103 33 Stockholm

Vi kommenterar endast de delar som berör skolan:

Skolan är betydelsefull för demokratiutvecklingen. Vi håller med om Demokratiutredningens beskrivning av hur den ökande skolsegregationen bidrar till en ökande ojämlikhet när det gäller såväl kunskaper som förutsättningar för ett samhällspolitiskt intresse och deltagande. Vi är dock tveksamma till utredningens förslag att inkludera den lokala demokratins funktionssätt samt kritisk granskning och källkritik i det nationella skolutvecklingsprogrammet (med motiveringen att det skulle ge förutsättningar för ett mer jämlikt politiskt deltagande). Som påpekas i utredningen finns redan idag ett sådant innehåll formulerat i skolans styrdokument och det har en naturlig plats inom ramen för samhällskunskapsundervisningen. Skolinspektionen har också påpekat behovet av att dessa frågor genomsyrar undervisningen i alla ämnen. Viktigare än att föreslå extra insatser utanför den reguljära undervisningen är att analysera vilka mekanismer som försvårar för skolor och lärare att i tillräcklig utsträckning ägna sig åt det uppdrag de redan har fått och som, vilket många lärare vittnar om, det fanns bättre förutsättningar att hinna med i tidigare skolsystem. Utredningen själv pekar på sambandet mellan segregation och ökande kunskapsskillnader. En annan aspekt är att en alltför ensidig fokusering på att visa resultat i form av att fler elever når kunskapskraven och högre kravnivåer har gjort det allt svårare att motivera betydelsen av att ägna undervisningstiden åt t.ex. studiebesök av olika slag liksom projekt och uppgifter som inte är direkt relaterade till kunskapskraven. Mot den bakgrunden är det viktigare att föreslå åtgärder som ger lärarna ett större utrymme för sådana aktiviteter som efterfrågas.

Vi vill också understryka betydelsen av den pedagogiska uppläggnings för elevernas möjligheter att utvecklas till självständiga och aktiva medborgare. Att stärka föreningslivet i skolan, som utredningen föreslår, är viktigt. Men än viktigare – ur jämlikhetssynpunkt – är att den dagliga verksamheten i skolan får en utformning där eleverna får erfara såväl inflytande som ansvarstagande.

Styrelsen för Idéburna skolors riksförbund